

l'ensenyament d'idiomes i la cambra de comerç

per
JOSEP SALA i ESQUENA

Des de l'any 1947, la Cambra de Comerç ha omplert un buit en l'ensenyament d'idiomes i ha assolit un alt grau d'organització i gestió que és estretament lligat al desenvolupament de les nostres comarques i als esdeveniments d'aquests anys. Aquest article pretén, tan sols, donar compte dels aspectes més destacats de la tasca portada a terme per l'organisme gironí.

La primera notícia que tenim es remunta a l'any 1947 quan s'iniciaren les classes de llengua anglesa. El primer professor fou el Sr. Josep Surís i Soler qui, un any després, presentà una memòria per tal d'aprovar les bases i reglamentar la didàctica d'aquest idioma. El Sr. Josep Surís continuà amb notable èxit aquesta disciplina fins al curs 1951-52.

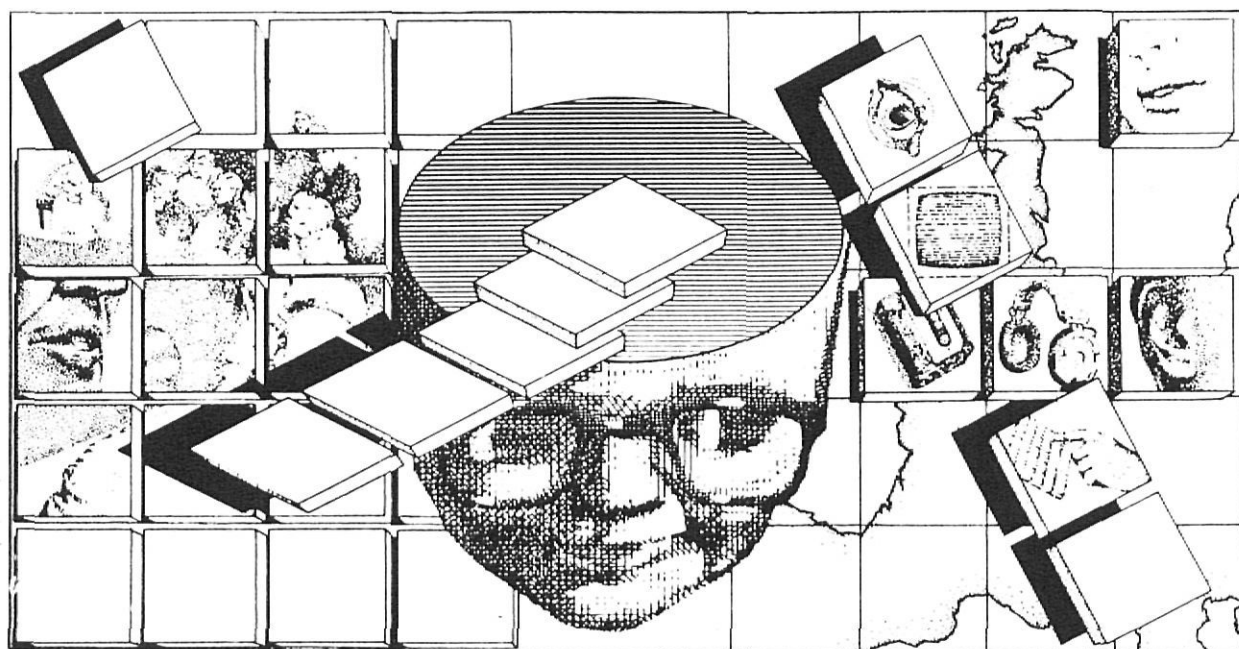
Les dades d'aquests anys escassegen atesa la manca de material, encara que hom troba ordenances de comerç amb Anglaterra i viatges d'informació tècnica als Estats Units. Suposem que els membres de la Cambra, veritables *peones en aquest camp*, constataren que el coneixement d'aquest idioma podria afavorir les operacions comercials. No és aventurat, doncs, d'admetre la hipòtesi que aquests cursos tingueren una certa continuïtat fins a l'any 1966 (1).

En aquests anys, es detecta un procés d'industrialització i val a dir que el desenvolupament educatiu marxa força desacompatat amb el *creixement econòmic i augmenta la privatització de l'escola*. L'objectiu és el d'adaptar l'estructura educativa al mercat de treball d'un sistema en transformació, per tal d'obtenir una força de treball més qualificada i diversificada.

Després del traspàs del Sr. Surís, pedagog capdavanter, s'encarregà aquesta feina al senyor Joaquim Boadella i Roca. En el curs 1964-65, s'apuntaren uns 50 alumnes que foren distribuïts en dos grups de 25 per aula. Les classes s'impartiren en el local cedit per la Caixa d'Estalvis. La Cambra es cuidà també de subvencionar l'Institut Francès que ho aprofità per a concedir beques gratuïtes a estudiants necessitats. D'aquest fet s'infereix la constància de la Cambra per desenvolupar la difusió de les llengües modernes d'ús comercial.

El Sr. Boadella prosseguí com a professor d'anglès durant el curs 1966-67. En la diada inaugural dels cursos d'idiomes, el Sr. Manuel Sarasa, president de la Cambra, anuncià que s'encetarien nous cursos de català, francès i alemany. El mateix president preveia un curs exitós comptant amb la bona voluntat dels alumnes. Aquestes afirmacions ens fan pensar en algunes desercions. Les xifres corroboren aquest tret. Malgrat això, restaren encara 20 alumnes

(1) No es publicaren els butlletins de la Cambra dels anys 1957-66. Els membres de la Cambra, però, constaten aquesta hipòtesi.

del curs anterior que sumats als 55 inscrits donaven un total de 75 estudiants. Les perspectives eren falagueres: havia crescut el nombre de participants a les classes dirigides amb encert pel professor Sr. Boadella.

Cal destacar l'agencament de modernes aules a la Casa de Cultura Bisbe Lorenzana de Girona, on es donaren les classes durant el curs 1967-68. Hom pot copsar un caire de renovació en tots els nivells. Varen entrar a la plantilla de professors els Srs. Narcís Baltrons i Terence Knight. Quant a nomenaments, la Cambra sempre ha tingut en compte l'experiència, les estades a l'estranger així com uns diplomes mínims per a ser mestre (2). Hem trobat el testimoni del Sr. Francesc Ferrer, que, en la data d'obertura, remarcà la utilitat i continuïtat d'aquests cursos que havien assolit els 20 anys de patrocini de la Cambra de Comerç. Va esmentar que el Sr. Baltrons havia estat un dels millors alumnes del Sr. Surís. Féu també referència a la importància de les llengües com a eines que calia aprofitar per al comerç internacional.

(2) Els professors entrevistats gaudeixen del «Cambridge Proficiency» reconegut internacionalment, Certificats d'aptitud de la mateixa Cambra, diplomes de la «London Chamber of Commerce and Industry» i d'altres. Hi ha alguns professors nadius.

S'eixamplaren les poblacions on s'impartien idiomes: a Banyoles es va escollir l'edifici del grup escolar M. Baudili Reixach. Es comptà amb la col·laboració de la Sra. Marta Foix (anglès) i el Sr. Xavier Prat (català). Es matricularen 120 persones d'ambdós sexes que foren repartides en dos grups. L'Ajuntament i la Cambra pagaren les despeses a mitges.

A Olot hagueren de tancar les sol·licituds de matrícula perquè s'havia ultrapassat el límit de 50 alumnes per l'anglès i 30 pel francès. Foren nomenats professors la Srta. Neus Andrés (francès) i el Sr. Ricard Mascarella (anglès). En l'acte inaugural el Sr. Sala, vocal de la comissió de cultura de l'ajuntament olotí, comentà l'imprescindible coneixement de les llengües i constata que contribuïen a la millora de les relacions culturals i comercials amb altres països.

A començament de la dècada dels 70 s'entreveia el «boom» del Turisme: es pronunciaren conferències sobre el tema i es concediren beques de comerç exterior. La Cambra va establir uns criteris per regularitzar l'ensenyament de l'anglès mitjançant un examen de revàlida en el qual figuraven els exercicis següents:

- Traducció de l'anglès de frases sobre temes comercials, turístics i d'ús corrent.
- Traducció al castellà de frases sobre els temes citats.
- Redacció d'una carta (tema a escollir entre els tres que s'indicaven).
- Lectura i traducció al castellà.
- Actuació com a intèrpret en conversació sostinguda entre un anglès i un espanyol.

Varen concórrer a aquesta prova d'aptitud alumnes de la Cambra i d'altres de lliures. Els inscrits que la superaren foren: Sr. Francesc Francisco Busquets, Sr. Jordi Torà, Sra. Rosa M.ª García, Sr. Rafael Grau, Sr. Pere Mas, Sr. Andreu Redondo, Sra. Rosa Soler i Sr. Josep Torrent. S'atorgaren els corresponents certificats el mes d'octubre de 1970. La Cambra pretenia formar un personal apte professionalment, buscant una orientació comercial així com uns nivells acceptables de comprensió oral-escrita, expressió oral-escrita, pronunciació i traducció. Poc després, s'engegà un nou curs acadèmic. Cinc poblacions gaudien de l'assignatura d'anglès: Girona, Anglès, Banyoles, Olot i Sta. Coloma.

En un dels editorials (3) del butlletí de la Cambra es posa de manifest el prestigi ja arrelat d'aquesta tasca en benefici de les llengües modernes promoguda per aquesta corporació gironina, que oferia diversitat lingüística, un interès descentralitzador (4) i un valuós intent de recuperació de la nostra llengua catalana. És evident que suposaven unes despeses considerables, ja que la Cambra subvencionava també al Patronat de la Univ. Autònoma de Girona amb dues-centes cinquanta mil pessetes. No obstant, la majoria d'edificis on es desenrotllaren les classes eren cedits pels Municipis, biblioteques, cases de cultura, patronats, entitats d'estalvi, col·legis religiosos, col·legis nacionals...

Es necessari fer constar que els preus de les matrícules eren gairebé simbòlics.

La Cambra organitzà una reunió de professors d'idiomes a Girona el mes de febrer de 1971, presidida pel Sr. Francesc Ferrer i amb representants de les quatre llengües: català, francès, anglès i alemany. Fou un canvi d'impressions positiu entre el personal docent. Es va fer un inventari dels alumnes que sumaven un total de 1.000 i s'acordà continuar aquest acte cultural a Figueres amb motiu del lliurament de certificats a final de curs. S'emprengué alhora la iniciativa de preparar una reunió educativa el mes de març amb sessió de diapositives de Londres comentades pel Sr. T.N. Knight a la Casa de Cultura de Girona. Així mateix, afloraren noves idees pedagògiques com la de fer un viatge a Londres per als alumnes d'anglès, a París per als de francès i a Andorra per als de català. Hom pot adonar-se que aquestes reunions impulsaren definitivament els idiomes a Girona, Olot, Figueres, Banyoles, Salt i Santa Coloma. Aquests anys, el nombre d'alumnes es mantingué estable.

(3) Butlletí de la Cambra de Comerç núm. 406, 1970.

(4) A darrera hora s'hi afegí una nova sucursal a Salt.

Mentrestant, Ripoll, Blanes i Torroella s'incorporaren a aquest ventall pedagògic. Com a norma general, es donaven tres graus de llengua anglesa, francesa i dos de llengua catalana i alemanya. És curiós el repartiment de l'alumnat envers les diverses disciplines (5).

Català	220
Anglès	518
Francès	218
Alemanya	19

Es fa palès que el nombre d'anglòfils representa més de la meitat del total. A l'any 1974, la Cambra portava 24 anys de patrocini i feia possible que hi haguessin 50 cursos en 12 poblacions. Constatem que, per primera vegada, baixa l'alumnat a 800. S'estrenà un nou curs amb unes xerrades per part dels Srs. Baltrons, Knight i Sunyer que comentaren de forma sucinta els horaris i el pla d'estudis de les lliçons de llengua anglesa i catalana respectivament.

Cal no oblidar els cursos intensius d'idiomes d'estiu amb 60 hores lectives: el d'iniciació, per a principiants o alumnes amb nocions elementals de l'anglès i el curs pràctic de conversació, dedicat exclusivament a persones amb coneixements gramaticals bàsics de la llengua britànica. Es nomenaren com a professors la Sra. Maria Dolors Roura i el Sr. Joan Ferrer. S'hi aplegaren uns 20 alumnes i l'èxit obtingut feu pensar en una repetició. Aquesta fou una novetat que més tard es va dur a terme a les comarques.

Com cada any, es reorganitzà el viatge a Londres el 1976. Es registrà una participació rècord de 54 persones que foren acompanyades pels senyors Narcís Baltrons i Francesc Francisco Busquets. Els participants tornaren amb una agradable impressió de la capital britànica i de les diverses excursions efectuades a llocs d'interès. Aquest mateix curs, es començaren a donar lliçons d'idiomes a l'Escala, on el Sr. Knight disertà sobre la semblança entre el poble català i l'anglès des del punt de vista històric. Féu esment de l'esperit comercial dels anglesos i que tant Anglaterra com Catalunya tenen com a patró a Sant Jordi. Passà seguidament a analitzar la similitud dels vestits regionals i les dances populars del Sud d'Anglaterra amb les catalanes. Insistí que era necessari pensar en l'idioma i que era precís conèixer la història, la manera de ser i els costums de l'anglès. Aquests lligams fan que sigui més fàcil aprendre idiomes als catalans pel fet d'ésser bilingües. En el decurs d'aquesta conferència va explicar l'afinitat d'alguns punts, especialment els referents a la vocalització d'ambdós idiomes. Finalment, es lliuraren els diplomes com de costum, puntualitzant que el nombre d'alumnes era d'un miler, tot superant la matrícula del curs anterior.

(5) Curs 1971-72.

El mes de juny de 1978 es presentaren un bon grapat d'alumnes a l'examen de revàlida d'anglès (21 alumnes de la Cambra i 5 de lliures) i 32 persones al de francès (24 de la Cambra i 8 de lliures). La Cambra assoleix una nova fita en el curs següent quan l'Escola Oficial d'Idiomes realitza a Girona els exàmens de francès, alemany i anglès, evitant el desplaçament dels interessats.

Recollim noves dades sobre la població escolar, repartida d'aquesta forma:

Llengua anglesa	499
Llengua francesa	90
Llengua catalana	372
Llengua alemanya	16

Quant a la metodologia, sempre s'ha donat als instructors una total autonomia. Cada professor escolleix el llibre de text que creu adient, tenint en compte els objectius que ja han estat exposats (7). Se segueix l'evolució metodològica actual des de mètodes tradicionals amb traduccions i abundants explicacions gramaticals fins a sistemes moderns basats en la pràctica oral i molt més actius.

La Cambra també va patrocinar els cursos de Setembre de l'I.F.P. de la Garrotxa on es va impartir un curs de Correspondència Comercial Anglesa. Hi assistiren 10 persones que compaginaren les explicacions teòriques amb la pràctica escrita. De totes maneres, la Cambra ja havia inclòs aquesta destresa en els exàmens de revà-

Aquestes xifres comparades amb les anteriors (6) ens fan veure l'augment de deixebles de català, la disminució dels de llengua francesa i l'estabilitat de l'anglès i l'alemany. Això cal atribuir-ho al nou sistema democràtic que propicià la revitalització de les llengües regionals i es consolidà la importància de l'anglès com a llengua internacional.

En aquesta temporada escolar, s'havia previst la distribució de cursos a les poblacions d'Anglès, Banyoles, Bellcaire, Blanes, Figueres, Girona, Salt, l'Escalà, Olot, Ripoll i Santa Coloma. La capital Girona comptava amb 419 inscrits mentre que a Olot n'hi havia un total de 170. La Sra. Carme Planella s'ocupava d'ensenyar la llengua anglesa a la vila garrotxina.

lida. El curs no tingué continuïtat. La corporació gironina, preocupada per les relacions comercials, ha publicat un «Diccionari pràctic del Comerç exterior, Català-Anglès i Anglès-Català» (8) elaborat pel Sr. Joan Ferrer, vice-secretari de la Cambra. L'autor vol presentar un llibre pràctic per a tothom que hagi de relacionar-se comercialment (exportació, importació, empreses turístiques, immobiliàries, agents de duana, ser-

(7) Vegeu examen de revàlida.

(8) Un dels professors ha utilitzat aquests llibres de text: Basil Potter, **Inglés para Españoles**, Ed. Juventud, Barc. 1970. C. E. Eckersley, **Essential English**, Longman, London, 1971. L. G. Alexander, **Practice and Progress**, Longman, London, 1976. Robert O'Neill, **Kernel Lessons**, Longman, London, 1976. Entre d'altres.

(6) Vegeu la nota núm. 5.

veis d'estrangers de bancs i caixes o bé per mantenir una comunicació escrita amb clients, fires comercials a l'estranger, etc. (9).

Joan Debonafe comentava encertadament en un article periodístic (10), la injustícia de la inexistència d'una Escola Oficial d'Idiomes, admetent que la Cambra ja havia fet prou en aquests trenta-un anys de recolzament als idiomes i obtenint l'avantatge que significa el fet de poder examinar-se a Girona mateix.

El darrer curs, la Cambra celebrà els tradicionals exàmens d'idiomes. Les matrícules augmentaren fins a 1.421, la qual cosa suposava un increment del 20 % en relació al curs anterior. Així mateix, s'organitzaren els cursos d'iniciació i perfeccionament de l'anglès a Girona i a Olot. Com a experiència inèdita, cal esmentar el curs per a professors d'anglès a Girona que va tirar endavant la «International House» catalana amb el suport de la Cambra.

En la sessió de març de l'any passat, l'entitat gironina va demanar al Conseller d'Ensenyament de la Generalitat la creació a Girona d'una escola d'idiomes. La sol·licitud contemplava la possibilitat de crear una Escola oficial amb dependència total de la Generalitat, programa d'estudis oficial i títol oficial vàlid per a tot l'Estat o bé la creació d'una Escola d'Idiomes de la Cambra, gestionada per la mateixa corporació amb finançament de la Generalitat i equiparació dels seus títols amb les altres escoles d'Idiomes. També se sol·licità al M.E.C. El mateix Ministeri considerarà interessant aquesta proposta, però que abans calia normalitzar la plantilla de professors de les vuit escoles oficials d'Idiomes de l'Estat espanyol i deixà una porta oberta a la idea de l'establiment d'una nova escola.

En el darrer Ple de la Cambra el Sr. Pi de la Comissió de Cultura va donar compte de l'estat molt avançat de les gestions que han de permetre la propera creació d'una Escola Oficial d'Idiomes a Girona. Enguany, amb un total de 1618, s'ha batut el rècord de matriculacions que es fan a la Cambra per als exàmens que la EOI de Barcelona realitza cada any a Girona. El total de matriculacions durant els cinc anys d'aquesta modalitat l'eleva a 6.997. També anuncià que s'encetaria un Curs Professional d'Importació i Exportació que permetrà l'obtenció del Diploma Professional de la Generalitat en matèria de Comerç Exterior.

Sembla que els estaments gironins estudien aquest tema, tenint en compte que el Col·legi Universitari de Girona no disposa de l'especiali-

tat d'anglès quan fa sis anys existia. Per altra banda, tampoc es convenient deixar la descentralització que va engegar la Cambra ni els problemes d'estabilitat del personal docent, edificis, etc.

Cal posar la màxima atenció en aquestes qüestions si volem que el comerç exterior, el turisme i l'exportació creixin en les nostres comarques. Per una part, crec que cal aplaudir la continuada labor de divulgació dels idiomes portada a cap per la Cambra, però també crec que tots podem contribuir a posar el nostre gra de sorra per millorar la difusió de les llengües a les nostres comarques (11).

BIBLIOGRAFIA

«Butlletí de la Cambra de Comerç i Indústria de Girona», anys: 1944-46, 1949-52, 1953-56, 1957, 1966 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972-73, 1974-75-76, 1978-81, 1983.

MIQUEL BERGA BAGUÉ: «L'anglès a les comarques gironines», **Punt Diari**, 27 febrer 1980.

JOAN DEBONAFE: «A quien corresponda: Si o No en dues hores», **Los Sitios**, 20 maig 1980.

JOSEP SALA ESQUENA: «Situació i problemes de l'ensenyament de l'anglès a les comarques gironines», Univ. Autònoma de Barcelona, Gener 1980, (Tesi de Llic. inèdita).

SEMINARI ROSA SENSAT: **L'ensenyament**, Edic. Dopesa, Barcelona, 1978.

Cal esmentar la gentilesa de la Cambra de Comerç per a consulta d'arxius i, a més, de les atencions rebudes dels Srs. Joan Ferrer, Narcís-Jordi Aragó i al personal del Servei de Documentació. També tinc un deute d'agraïment envers la Sra. Carme Planella per la informació facilitada.

(11) Mentre es preparava aquest article, va sortir un decret (Decret 170/1983, D.O.G. núm. 330, 20 maig 1983), de la Generalitat, pel qual s'acordà crear una Escola Oficial d'Idiomes a Girona. Segons els criteris que determinava el Departament d'Ensenyament referits a dates de començament de les activitats del centre, professorat i altres mitjans per a la bona marxa dels ensenyaments.

(9) Butlletí de la Cambra de Comerç, Set. 1982, núm. 468.

(10) Joan Debonafe «A quien corresponda», **Los Sitios**, 20-3-80.